

PRIMORSKI DNEVNIK

Poština plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo

Cena 500 lir

Leto XXXVIII. Št. 223 (11.351)

TRST, četrtek, 14. oktobra 1982

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni »Doberdob« v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni »Slovenija« pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužni Evropi.

KLJUB UVEDBI VOJAŠKEGA REŽIMA V LADJEDELNICI LENIN

V Gdansk se stavka nadaljuje Protesti tudi v drugih mestih

Nemiri na vsem baltskem industrijskem območju - Solidarnost poziva k splošni stavki - Spadolini, Craxi in KPI kritizirajo poljsko vladu

VARŠAVA — Po torkovih hudih spopadih med policijskimi silami in manifestanti v Gdansk, je bilo včeraj v baltskem mestu sorazmerno mirno, čeprav je odpor in razočaranje čutili na vsakem koraku. Vesti so sicer močno okrnjene, saj je mesto še vedno izolirano in telefonske zveze ne delujejo, tako da se je moč naslanjati le na pričevanja. Stavke so se nadaljevale na citiljanski naftni, kot delavci imenujejo prekrivanje rok na delovnem mestu in jih torej uvedba vojaškega režima v ladjeidelnici Lenin ni ustavljala. Še več, kot je bilo pričakovati, se je tudi tokrat plamen upora, prižgan v Gdansk, počasi a vztrajno prišel širiti v druga industrijska središča. Časopisne agencije poročajo o spopadih v Nowi Hutu pri Krakovu, kjer se nahaja ena naj-

odnosov med družbenimi silami na Poljskem onemogoča reševanje hudih problemov te dežele, hkrati pa škoduje interesom socializma samega. Sekretar PSI Bettino Craxi je izrazil prepričanje, da poljska vlada govori v imenu naroda, ki ga ne predstavlja in ki zavrača njene metode, zato so na kocki globoke vrednote, vsajene v zgodovinskih vestih poljskega ljudstva. Žal je poljska vlada kljub temu izbrala pot, ki nima izhoda, zato je danes bolj kot kdajkoli potrebna naša solidarnost in podpora poljskemu narodu, je zaključil Craxi.

Sovjetska agencija TASS še vedno ni objavila, da novi sindikalni zakon ukinja Solidarnost, pač pa trdi, da ga javno mnenje in delavstvo na Poljskem odobravajo. To pa je povzročilo zlonamerne reakcije zunanjih nasprotnikov države, ki so tajno protisocialistično gibanje nasčuvali k protestom, poslanjše zadnje nered v obratski državi, agencija TASS.

Načelni sporazum Husein - Arafat

AMAN — V dobro informiranih jordanjskih in palestinskih krogih so včeraj potrdili, da sta jordanjski kralj Husein in predsednik PLO Arafat dosegla načelni sporazum za morebitno federacijo med Jordanijo in palestinsko državo, če bi prišlo do njene ustanovitve. Jordanjski kralj bo v novembru odpotoval v Washington, kjer se bo o stanju na Bliznjem vzhodu pogovarjal s predsednikom Reaganom. Iz palestinskih virov se je izvedelo, da je Husein pooblaščen med srečanjem z Reaganom govoriti tudi v imenu Palestincev. Predsednik PLO bo moral seveda pridobiti za stališča, za katere se je dogovoril s Huseinom, še 310 članov palestinskega nacionalnega sveta, ki ima vlogo parlamenta. Pri tem bo imel gotovo največ težav z levim krilom PLO, na tuž z nepopolno ločeno Sirijo, ki tako federacijo zavrača.

večjih poljskih jeklan, o neredih v Wrocławu in o stavkah v Poznanu, medtem ko so se v središču Varšave pojavili letaki Solidarnosti s pozivom k splošni stavki 10. novembra. Kljub dejstvu, da je deset mesecev vojne stanja Poljske utrdilo in jim vzbudivo željo po umiritvi položaja, se vendarle zdi, da je ukinitev Solidarnosti sprožila večji odpor, kot pred tem uvedba vojaškega režima. Svoj delež k temu nedvomno prispeva naraščajoče pesimizem zaradi tržne situacije in vse večjih težav pri nakupu najnujnejših življenjskih sredstev, bodisi zaradi njihovega pomanjkanja, kot tudi zaradi previsokih cen. Vojska neodločenih ali neopredeljenih je zato danes bolj nagajena k podpori podtalne Solidarnosti, čeprav to

večjih poljskih jeklan, o neredih v Wrocławu in o stavkah v Poznanu, medtem ko so se v središču Varšave pojavili letaki Solidarnosti s pozivom k splošni stavki 10. novembra. Kljub dejstvu, da je deset mesecev vojne stanja Poljske utrdilo in jim vzbudivo željo po umiritvi položaja, se vendarle zdi, da je ukinitev Solidarnosti sprožila večji odpor, kot pred tem uvedba vojaškega režima. Svoj delež k temu nedvomno prispeva naraščajoče pesimizem zaradi tržne situacije in vse večjih težav pri nakupu najnujnejših življenjskih sredstev, bodisi zaradi njihovega pomanjkanja, kot tudi zaradi previsokih cen. Vojska neodločenih ali neopredeljenih je zato danes bolj nagajena k podpori podtalne Solidarnosti, čeprav to



Množica pred glavnim vhodom v ladjeidelnico Lenin v Gdansk

(Arhivski posnetek AP)

NA SREČANJU PARLAMENTARNIH DELEGACIJ SFRJ IN AVSTRIJE

V Beogradu poudarili pomen manjšin

BEOGRAD — Jugoslavija in Avstrija sta pomembna dejavnika miru in stabilnosti na Balkanu in v Evropi, obe strani si prizadevata za vestransko sodelovanje, ki je danes doseglo visoko raven, so poudarili v pogovoru med delegacijami skupščine SFRJ in parlamenta avstrijske republike. Obe strani sta pozornost namenili notranjim političnim in gospodarskim gibanjem, pa tudi poglobitvi dvostranskega stika in izdelavi mnenja o najpomembnejših problemih mednarodne skupnosti. Vodja jugoslovanske delegacije, podpredsednik zvezne skupščine Mito Mijatović, je goste seznanil z gospodarskimi težavami in ukrepi gospodarske stabilizacije v Jugoslaviji in poudaril pripravljenost, tako gospodarskih kot najširših slojev slovenskih ljudi in občanov, da vztrajajo na poti urejanja motenih ekonom-

skih tokov. »Popolno prednost dajemo doslednemu in celovitemu urejanju naših obveznosti tujni in ohranitvi devizne likvidnosti države. Ouločeni smo, da ne bomo reprogramirali dolgov države,« je dejal med drugim Mijatović. »Jugoslavija je sposobna premagati sedanje težave, saj ima zato tehnološke, naravne in človeške zmogljivosti. Menimo, da je tudi v širšem ekonomskem in političnem interesu naših partnerjev, da Jugoslavija pri tem doseže največje možne rezultate. Zato pričakujemo razumevanje in podporo, kar pomeni naložbe v nove posle ob obojestranski koristi, preseneča pa nas nepravilno obravnavanje naše stvarnosti,« je poudaril Mijatović. Dejati so, da slovenski in hrvaški manjšina v Avstriji nedvomno pomenita dejavnika, ki bogati stike med državama in ne moreta

biti vir nesoglasij in sporov, ampak vzpodbudita za sodelovanje in stabilnost med Jugoslavijo in Avstrijo. Tretji predsednik Narodnega sveta Avstrije Rudolf Thalhammer je ocenil, da se stiki med državama zelo dobro razvijajo, kljub različnim družbenim ureditvam in so lahko primer dobrososedskega sodelovanja. Zavezal se je za večje in bolj strpno angažiranje obeh strani za odpravo trgovinskega primanjkljaja in za obojestransko boljše odnose v manjšini. Posebej je poudaril, da je treba izboljšati položaj in zagotoviti pravice slovenski in hrvaški manjšini v Avstriji, pri čemer je izrazil mnenje, da so najbolj smotne tiste izboljšave, ki jih gradijo ob skupnih prizadevanjih in na podlagi morda majhnih, vendar pa realnih korakov. (dd)

SPLOŠNA MOBILIZACIJA VARNOSTNIH ORGANOV, GASILCEV IN BOLNIČARJEV RDEČEGA KRIŽA

Silovita eksplozija v Ul. Baiamonti v Trstu Zrušila se je trinadstropna stanovanjska hiša



Izpod ruševin doslej potegnili samo eno truplo, enega stanovalca pogrešajo, reševalci pa še iščejo morebitne druge žrtve

Po strahoviti eksploziji se je včeraj pozno popoldne zrušila trinadstropna stanovanjska hiša v Ul. Baiamonti v Trstu. Izpod ogromnega kupa ruševin so dole reševalci potegnili eno truplo, enega stanovalca pogrešajo, izpod ruševin, z izredno tveganje, boje pa se, da je število žrtev še večje. Hiša se je dobesedno sesla in pokonci je ostal samo del pročelja, kar že samo po sebi priča o silovitosti eksplozije. Vzrokov še niso pojasnili, vendar kaže, da je prišlo do uhajanja metana; okoliščine so nejasne tudi zato, ker je prišlo po pričevanju nekaterih očividcev do dveh eksplozij v presledku nekaj sekund, najprej v kleti in nato v prvem nadstropju, ko se je poslopje tudi zrušilo. Prav teh nekaj sekund je pomenilo za mrtkoga reševalca, ker je pravčasno zbežal iz hiše na ulico.

Na kraj so nemudoma množico prihiteli tržaški gasilci in reševalci Rdečega križa, ki so ob sodelovanju policije, karabinjerjev, mestnih redarjev in v večernih urah tudi vojakov začeli z reševalno akcijo, ki je mobilizirala domala vse tržaške razpoložljive enote. V poznih večernih urah se izpod ruševin, z izredno tveganje, potegnili še živo žensko, ki je preživela pod ruševinami skoraj pet ur. Ker je obstajala nevarnost, da bi se zrušil tudi preostali del pročelja, so morali z reševanjem večkrat prekiniti in se je delo nadaljevalo šele pozno v noč.

Na sliki: gasilci odstranjujejo ruševine.

Obširno poročilo o tem dogodku objavljamo na 3. strani.

PREDSEDSTVO JUGOSLAVIJE O RAZNIH PEREČIH PROBLEMIH

Ukrepi za izboljšanje likvidnosti denarne ureditve in energetike

V razpravi so podprli prizadevanja ZIS in poudarili
nujnost čimprejšnjega sprejetja dopolnilnih ukrepov

BEOGRAD — Predsedstvo SFRJ je v minulih dneh na treh sejah razpravljalo o perečih problemih s področja energetike, zunanje likvidnosti Jugoslavije in o kreditno - denarni politiki v letu 1982 in 1983.

Milka Planinc, podpredsednik in član ZIS ter guverner Narodne banke Jugoslavije so predsedstvo seznanili z usmeritvami in ukrepi, ki jih pripravljajo, da bi uredili razmere na področju energetike, kreditno denarne ureditve in za izboljšanje zunanje likvidnosti države.

Predsedstvo je podprlo akcije in ukrepe ZIS, katerih cilj je povečati varčevanje in bolj smotno izkoriščanje vseh oblik energije. Poudarili so, da mora ZIS skupaj z jugoslovanskim elektrogospodarstvom čimprej določiti konkretne ukrepe, na podlagi katerih bi sprejeli enotna načela in zagotovili večjo stopnjo gospodarnosti in jugoslovanskih razmerah pri varčevanju z energijo.

Predsedstvo meni, da je nujno tako sprožiti akcijo za bolj smotno uporabo avtomobilov in družbeni laži, za odločno spoštovanje predpisov in njihovih morebitnih sprememb, da bi zmanjšali obseg izkori-

ktivnosti države se je treba bolj osredotočiti na opirati na lastne sile.

Predsedstvo je poudarilo, da je povečanje izvoza na konvertibilno področje in neblagovna deviznega priloka v konvertibilnih devizah, najpomembnejša usmeritev dejavnosti za reševanje nakopičenih problemov in plačilni devizni bilanci države in ugotovilo, da je treba čimprej na ravni federacije in vseh drugih pristojnih teles določiti konkretne pogoje in ukrepe, ki bi neposredno prispevali k povečanju izvoza in neblagovna deviznega priloka in za boljši nastop gospodarstva na tujih tržih. Da bi ta cilj dosegli, j nujno, da tudi družbenopolitične skupnosti dajo večjo podporo izvoznim prizadevanjem gospodarstva, zagotavljajo prednost pri preskrbi z reprodromaterialom in drugimi nujnimi pogoji za proizvodnjo za izvoz.

Predsedstvo SFRJ je podprlo prizadevanja ZIS, da uredi razmere na področju financiranja družbene reprodukcije.

Posebej so poudarili nujnost boljšega delovanja Narodne banke Jugoslavije in narodnih bank republik in pokrajin. Poudarjena je bila nujnost krepitve odgovornosti narodnih in poslovnih bank za podreditev kreditno monetarnega poslovanja zahtevam politike gospodarske stabilizacije.

Odgovorni organi v družbenopolitičnih skupnostih se morajo ob podpori družbenopolitičnih organizacij odločno upreti pritiskom na poslovanje banke in OZD in hkrati zagotoviti čim bolj celovit družbeni nadzor njihovega finančnega poslovanja. Posebno mesto in odgovornost ima pri SDK Jugoslavije.

Predsedstvo je posebej opozorilo na veliko odgovornost delavcev in funkcionarjev v finančnih službah TOZD, v organih samoupravnih organizacij in v družbenopolitičnih skupnostih, v poslovnih bankah in narodnih bankah, posebej pa v Narodni banki Jugoslavije, da spoštuje zakonitosti in usrešnjevanje zastavljenih ciljev skupno sprejete gospodarske politike. (dd)

VČERAJ V LJUBLJANI ZAKLJUČEK 10. KONGRESA ZVEZE SINDIKATOV SLOVENIJE

Slovenski ljudje se jasno zavedajo težav in so se pripravljani z njimi tudi spopadati

Marjan Orožen potrjen za predsednika ZSS - Težave bo treba prebrstati predvsem z boljšim delom, znanjem in odrekanjem - Poudarjeno načelo odgovornosti na vseh ravneh

(Od našega poročevalca)

LJUBLJANA — Slovenski delovni ljudje se jasno zavedajo težav, s katerimi se morajo spoprijemati v okviru splošne svetovne gospodarske krize, ki še močneje prizadeva države v razvoju, in so se enotno pripravljani z njimi spopadati in usrešnjevat naloge, ki so za to neprelozljive. V ta namen so sklenili iti v odločen spopad z notranji pojavi, ki krhajo napore za stabilizacijo in spodbujanje samoupravnih temeljev socialistične skupnosti SFRJ, v prepričanju, da bodo prebrstili težave predvsem z boljšim delom, znanjem, pa tudi z odrekanjem, kar pa mora veljati za vse. Pri tem bo njihova največja skrb veljala nadaljnemu utrjevanju samoupravljanja in krepitvi bratstva in enotnosti narodov in narodnosti socialistične nevtržne Jugoslavije na načelih enakopravnosti in skupne odgovornosti za jutrišnji dan.

To neomajno voljo so izpovedali ob sklepu desetega kongresa Zveze sindikatov Slovenije v pozdravnem pismu predsedstvu SFRJ in predsedstvu CK Zveze komunistov Jugoslavije, kot izraz soglasnih hotenj delegatov, ki so označevala uradna poročila in izredno zavzeto pravico prvenstva skrb tridevnega zasedanja je šla torej odpravi neskladij, prilagajanju sedanjim težkim razmeram, utrjevanju vloge sindikata v prizadevanjih za stvarno usrešnjevanje temeljne pravice delavca, da sam razpolaga s svojim delom in življenjem, da je sam nosilec in usmerjevalec družbenega razvoja.

Tako skrb so preliči tudi v sklep ne kongresne dokumente, s popravki in dopolnitvami, ki jih je pripevala razprava v pristojnih komisijah. V statut ZSS so tako vnesli

PRIPRAVE NA ZASEDANJE VSEDRŽAVNEGA SVETA

Pred obnovitvijo enotnosti v krščanski demokraciji?

Govorice o imenovanjih predstavnikov manjšine v vodilne organe

RIM — Danes se sestane politični urad KD, jutri in popoldne pa za to mesto potegujeta tudi mlajši Mazzotta, ki sicer ne pripada nobeni struji, ampak skupini mlajših ambicioznih emanagerjev. Spet drugi govorijo o tem, da bo Bisaglia prevzel resor za organizacijo. Sanese tisk in propagando, predstavnik struje forze nove Sandro Fortana pa mesto direktorja revije Discussione. Sicer pa bi tak rešitev ne bila nič presenetljivega, saj je v KD že tradicija, da se vse konča s širokim soglasjem.

R. G.

Vatikan poskuša omiliti zadevo IOR - Ambrosiano?

VATIKAN — Vatikanski glasnik ni potrdil, a niti demantiral vesti nekega rimskega dnevnika, ki je napisal, da je posebna triletna komisija, ki jo je Vatikan imenoval, da razčisti ozadje povezav in poslov med vatikansko banko IOR in Calviem Banco Ambrosiano, v svojem končnem poročilu vso zadevo znatno omilila. V poročilu je namreč baje rečeno, da si IOR ni nikoli izposodil od Calvija in Banca Ambrosiana in da jima torej nima kaj vrniti. Komisija naj bi tudi zavrnila govorice, da je IOR upravljal nekatere tuje družbe, ki so se zadolžile pri Calviem bančni ustanovi.

dočasne poudarjeno načelo osebne odgovornosti v organih, katerih sestava mora odražati strukturo članstva, utrjena je vloga osnovnih organizacij ter občinskih sindikalnih svetov, opredeljeni so pogoji za včlanjenje kmetov. Enaka prizadevanja in poudarjanje načela odgovornosti na vseh ravneh je navedla tudi delo petih komisij, ki je prispevalo pomembne predloge za nadaljnje delovanje novizvoljenih organov Zveze sindikatov Slovenije.

Kongresisti so namreč včeraj na plenarni seji izvolili 91 članov republiškega sveta ZSS, 9-članski nadzorni odbor, 17-člansko statutarno komisijo, 32 delegatov za bližnji kongres Zveze sindikatov Jugoslavije ter 14 članov v svet Zveze sindikatov Jugoslavije in 1 člana v zvezni nadzorni odbor. Po izvolitvi so se novi organi takoj sestali in potrdili za predsednika ZSS Marjana Orožena ter izvolili iz svoje srede podpredsednika Francka Hergo, za sekretarja Zdravka Krivno in ostalih 22 članov novega predsedstva Zveze sindikatov Slovenije.

Zaključno besedo je v veliki dvorani Cankarjevega doma pred skoraj 1.000 delegati, gosti in predstavniki najvišjih družbenopolitičnih ustanov imel Marjan Orožen, ki je poudaril pomembnost kongresa za usrešnjevanje nadaljnega težkega dela sindikata, ki ga je treba začeti takoj. Opozoril je na soglasno ocenjeno izredno resnost situacije, pri čemer je poudaril, da zanj niso bili navedeni pomanjkanja tega ali onega. Danes se nam to dogaja, ker smo pač v glavnem izpraznili vse druge — tudi zunanje — možnosti, razen boljšega dela in gospodarnosti z družbenimi sredstvi za proizvodnjo, zagotovili pa je da se bodo sindikati trudili za zagotavljanje potreb delovnega človeka in vsekakor za pravično porazdelitev razpoložljivih dobrin in storitev.

V nadaljevanju je Orožen ponovno poudaril, da se vrsta planiranih ciljev še ne usrešnjuje, zlasti pri izvornu in prilivu deviz, kar ima za posledico težave v odplačevanju dolgov, v tekoči reprodukciji in se zato zaostrojuje problemi v preskrbi z energijo, tako na sektorju industrije, kot v široki potrošnji, da bi izpraznil potrebe in možnosti, ki bi vsaj omilili, če že ne moremo odpraviti neskladij, je napovedal Orožen »se v zveznem izvršnem svetu, skupaj z izvršni mi sveti republik in avtonomnih pokrajin, te dni pripravljajo dodatni — radikalnejši ukrepi. O nekaterih bodo razpravljale tudi skupščine«.

»Ti ukrepi naj bi prispevali k izravnavanju naše devizne bilance, prispevali naj bi k stimulaciji izvoza, k zaustavljanju teženj sistemskega razvrednotenja nacionalne valute. Omogočili naj bi uvoz za izvoz s tem, da se odpravijo nekatere sedanje carinske in druge bariere. Določili bodo enotna tihodišča za organiziranje in sistematično štednjo z energijo«. To trdilo naloge bo mogoče opraviti, je dejal Orožen, pod tremi pogoji: da bo to veljalo za vse in vsakogar.

Gorilno olje bo dražje

RIM — Od ponedeljka dalje se bo v Italiji spet podražilo gorilno olje, nespremenjena pa bo ostala cena plinskega olja.

Gorilno olje v sive ATZ bo namreč sedanji 300 lir stalo 311 lir za kilogram, vrste BTZ pa bo namesto 330 lir stalo 342 lir kilogram.

Izboljšano Pagliaievo zdravstveno stanje

RIM — Zdravstveno stanje neofašističnega terorista Pierluigia Pagliaia, ki naj bi podtaknil bombo na bolonjski železniški postaji, se je včeraj dokaj nepričakovano izboljšalo. Pagliai se je včeraj baje ovesitil in ni izključeno, da ga bodo lahko še v prihodnjih dneh zaslislili. Zdravniki pa so potrdili, da mu je krogla prebila hrbtničen možgan in da je Pagliai mrtvouden.

Včeraj pa se je razširila vest, da se črni kolovodja Stefano Delle Chiaie, ki se je izmuznil bolivijski policiji, skriva v Argentini. Vesti v Buenos Airesu niso potrdili.

RIM — Mešana medparlamentarna komisija je včeraj z večino glasov odobrila imenovanje vodilnih organov velikih državnih podjetij. Vsa imenovanja so potrdili z večino glasov, zanimivo pa je, da so se komunisti vzdržali pri glasovanju o predsednikih IRI Prodiu in ENI Carboniju, medtem ko so pri ostalih imenovanjih glasovali proti.

SESTANEK RAZLAŠČENCEV IZ KRIŽA IN DEVINA-NABREŽINE

Razlaščenci terjajo zanesljiva jamstva za pravične odškodnine in protivrednosti

Konzorcij «Naša zemlja» se bo v ponedeljek sestal z deželnimi parlamentarci

Lastniki zemljišč iz Kriza in iz devinsko - nabrežinske občine, katerim bo gradnja nove avtoceste povzročila nemalo škodo, so trdno odločeni zagovarjati svoje pravice. Sinodi so se zbrali na skupnem sestanku v prostorih kulturnega doma «Albert Sirk» v Krizu in ob prisotnosti predstavnikov koordinacijskih odborov, novoustanovljenega konzorcija razlaščencev Naša zemlja in Kmečke zveze proučili celotno vprašanje v luči zadnjih dogodkov, ki spremljajo izgradnjo te nove prometnice. Na sestanku je bilo znana precejšnja nezadovoljstva prizadelež, ki nimajo nobenih garancij tako glede izplačila pravičnih odškodev za razlaščeno zemljo, kot glede raznih protivrednosti, ki jih zahtevajo posamezne krajevne skupnosti. Na sestanku so razlaščenci iz Kriza in iz devinsko - nabrežinske občine razpravljali tudi o drugih problemih, ki spremljajo celotno zadevo. Predvsem pa je bila poudarjena nujnost po emotnem nastopu vseh, za dosedo zahtev, ki jih postavljajo v zvezi s temi problemi.

Včeraj se je delegacija novoustanovljenega konzorcija razlaščencev Naša zemlja sestala z delegacijo SKGZ, o čemer poročamo posebej. Konzorcij Naša zemlja ima v teh dneh na sporedu dve vrsti sestankov. V ponedeljek se bo delegacija konzorcija sestala z parlamentarci iz naše dežele, že v teku današnjega dne pa bo imela tudi vrsto sestankov na krajevni ravni z odgovornimi oblastmi.

V zvezi s problemom Aquile
Sestanek sindikalistov
z De Carlijem v torek

Včeraj popoldne bi bil moral biti na sešu deželnega odbornišva za industrijo sestanek med pokrajinskimi vodstvom enotne sindikalne zveze CGIL - CISL - UIL in odbornikom De Carlijem v zvezi z vprašanjem železniškega prevoza nafte čez italijansko mejo. Srečanja ni bilo, ker je bil odbornik tedaj zaposlen z zadevo tovarne Detroit. Sklenjeno je bilo sestanki sklicati za prihodnji torek, 19. oktobra.

Še dva informativna
sestanka v zvezi
s popisom kmetijstva

V zvezi s popisom kmetijstva, ki bo v nedeljo, 24. oktobra, je pristojni občinski statistični urad sklical prireditelje za dva sestanka, da bi

NA PRVI SEJI PO ZAČETKU ŠOLSKEGA LETA

Odbor za šolstvo pri SKGZ
o vprašanjih slovenske šole

Velika pozornost reformi višje srednje šole

Vpisi otrok v slovenske šole in vrtce, povezovanje, oziroma sodelovanje med šolo in kulturnimi društvi, problem didaktičnih ravnotežij na Trzaskem in zahteva slovenske šole v zvezi z reformo italijanske višje srednje šole so bile glavne točke, o katerih je na svoji prvi seji konzorcij razpravljal o odboru za šolstvo pri SKGZ.

Odbor je z veseljem ugotovil, da smo letos zastavili že nekaj let trajajoči padec vpisov v naše šole. V novem šolskem letu obiskuje slovenske šole in vrtce skupno 5.043 otrok in dijakov, od katerih je 3.585 s Trzaskega in 1.458 z Gorkega. Letem je treba prišteti še tiste, ki se bodo učili slovensčine na tečajih v Benški Sloveniji. Odbor je izrazil mnenje, da bi v prihodnjem šolskem letu povečali pozornost vpisom naših otrok v slovenske šole in v o-troske vrtce. Taka akcija naj bi bila leta marca ali aprila, pri čemer bi imela še posebno veliko vlogo naša društva in organizacije, ker imajo leta ta več možnosti kontaktiranja s starši, ki bi imeli kake dvome glede vpisa svojih otrok v naše šole.

Člani odbora so se zaustavili ob prejemcu vprašanj pomanjkanja slovenskih didaktičnih ravnotežij na Trzaskem (sedaj) razpolagamo samo z dvema ravnotežijema za vseh pet ravnotežij. Pristojni šolski organi bi morali čimprej rešiti vprašanje, da bo imelo vsako ravnotežje svoja ravnotežja, pri čemer bi se lahko za imenovanja ravnotežij posluževali predpisov, ki že obstajajo za nemško skupnost na Južnem Trzaskem.

Naša kulturna društva bodo tudi letos vzpostavila sodelovanje s šolo, da bi jo tako približala našim stvarnostim. Zveza slovenskih kulturnih društev je v tej zvezi že pripravila okvirni program za taka srečanja s šolo (obisk pisateljev iz Slovenije, obisk lutkarja, predvajanje filma), ki pa ga bo treba še izpopolniti do potankosti.

Odbor za šolstvo pri SKGZ je posebej pozornost vprašanja reforme višje srednje šole, o kateri bi morali v prihodnjih tednih razpravljati v znanstveni Odbor je vzel na manjše zahteve, ki jih je pred časom izdelal Sindikat slovenske šole, menil pa je, da je to vprašanje življenjske važnosti za nadaljnji razvoj našega višjega srednjega šolstva in da bi morale tako razpravljati in izreči svoje mnenje o tem vse naše šolske komponente. Odbor

Bencinske črpalke
zopet obračujejo

Bencinske črpalke v naši pokrajini danes spet redno delujejo. Včeraj so bile, kot znano, po večini zaprte zaradi vsedravnih stavke njihovih upraviteljev, ki se sicer drugod v Italiji nadaljuje še danes. Stavko so oklicali sindikati FIGISC, FLERICIA in FAIB. Slednji navaja, da je včeraj udeležba pri stavki znašala 90 do 95 odstotkov na rednem cestnem omrežju medtem ko je bila na avtocestah znatno manjša. Upravitelji črpalke zahtevajo povzvišanje marže, ki jo prejema pri litru prodanega pogonskega goriva, in to za nekaj nad 3 lire (danes znaša 43 lir).

Solidarnost in podpora SKGZ
akciji konzorcija Naša zemlja

Poudarjena nujnost enotnega in odločnega nastopa

Včeraj sta se na sedežu SKGZ sestala odbor konzorcija Naša zemlja in delegacija Slovenske kulturno-gospodarske zveze. Predsednik SKGZ Boris Race je uvodoma izrazil popolno solidarnost in podporo odločni akciji, ki jo konzorcij vodi v imenu vseh razlaščencev, ki so neposredno prizadelež od novih ogromnih razlaskov za gradnjo hitre ceste. S svojim programom in akcijami brani konzorcij pravice vseh naših ljudi, ki niso pripravljani pasivno sprejemati novih žrtv, ne da bi za celotna naša skupnost in prizadelež posamezniki prešli v zameno pravično odškodnino in primerne protivrednosti.

Predsednik konzorcija dr. Robert Stepančič je obrazložil cilje novoustanovljenega konzorcija, ki vključuje razlaščence in krajevne organizacije iz celotnega območja Trzasko-pokrajine, koder bo sodelovala avtocestna povezava. Stepančič je poudaril solidarnost, ki se je ustvarila med ljudmi splošno splošno zavesti, da gre za življenjsko važno vprašanje, s katerim

Obraunavala sta tukajšnja industrijsko in trgovinsko problematiko.

Nepravilnosti pri vodenju
tržasko podružnice SIP

Vodstvo družbe SIP je včeraj nepravilno odstavilo ravnanja tržasko sedeža inž. Cavazzoni in dolčola, da ga bo začasno nadomestil deželni ravnatelj družbe inž. Franco Di Rienzo. Cavazzoni je na razpolago vodstvu podjetja, kar pomeni, da direktorskega mesta ne bo kril več, a ga zaenkrat tudi ne bodo odstavili. Kot kaže je do ukrepa prišlo zaradi nekaterih administrativnih nepravilnosti, ki jih je vodstvo podjetja prijavilo sodnim oblastem. Nepravilnosti so ugotovili pri notranji administrativni kontroli.

VČERAJ PRI SV. JAKOB

Povorka delavcev tovarne Terni
proti preteči dopolnilni blagajni

Včeraj so pri Sv. Jakobu demonstrirali kovinarski delavci škedenjske tovarne Terni (bivša Italsider), saj tudi temu obratu preti dopolnilna blagajna.

Tovarniški svet je izdal med drugim letak, v katerem opozarja na nevarnost dopolnilne blagajne vsled zahtev po zmanjšanju števila delavcev stroke, ki sta jih izrazila vlada in Finisider. Delavci odklanjajo takšno odločitev in zahtevajo, da pride v tovarni Terni do preusmeritve, kot jih predvideva načrt Finisider na področju kovinarstva. Poleg tega zahtevajo sestanek med sindikatom, družbo Terni in Finisider, da se prepričajo dopolnilna blagajna in da pride do pozitivnih rešitev, saj bi pomenila dopolnilna blagajna tovarni Terni nov udarec za tržasko gospodarstvo.

Rešitve, ki morajo pomeniti noven prihodek proizvodnje, morajo seveda biti takšne, je med drugim rečeno v letaku, da bodo odpirale nove delovne perspektive, skratka, ne smejo pomeniti le začasne ublažitve krize.

V tem smislu delavci škedenjske tovarne vabijo vse tržasko družbene sile, da se pridružijo boju proti težnjam, da bi Trst ostal gospodarsko dokončno emarginiran.

Predstavniki delavcev je sprejel tržaski podžupan Sergio Pacor, delegacija pa je razložila položaj v tovarni.

(Na sliki povorka delavcev tovarne Terni.)

Protestna resolucija Kmečke zveze

Kot smo že poročali v včerajšnji številki, je glavni svet Kmečke zveze odločno protestiral zaradi nedopustnih ovir, na katere je naleta brzojavka tržaskemu županu. Da bi se razširilo nepravilno zadržanje javnih organov, je zato Kmečka zveza odposlala protestno resolucijo na prefekturo, strankam in deželnim parlamentarcem. Resolucija je naslednja:

«Glavni svet Kmečke zveze, zbran na svoji seji dne 9.10.82, je z ogorčenjem vzel na znanje, da sta pošta uprava dne 5.10.82 in tržaska občina dne 7.10.82 popolnoma nepravilno zavrnili brzojavki, s katerima so Kmečka zveza, konzorcij «Naša zemlja» in koordinacijski odbor razlaščencev iz Lonjerja-Katinare in od Sv. M.M. Spodnje zahtevali nujen sestanek z odgovornimi oblastmi — tržasko občino in deželno upravo, da se z nekaterimi variantami primerno reši problem razlaščenja in gradnje hitre ceste, ki bo v nasprotnem primeru na omenjenih področjih povzročila prizadeti skupnosti nepopravljivo škodo, ugotavlja, da je delovanje poštne uprave, ki je brzojavko zavrnila, češ da je slovenski naslov — Spoštovani gospod župan občine Trst — nepopoln in sicer brez italijanske prevoda, in tržasko občinska uprava, ki je isto brzojavko zavrnila z utemeljitvijo, da je slovenski naslov — Spoštovani gospod župan občine Trst, Trg Unità d'Italia 4 — nerazumljiv, skrajno nedemokratsko in protizakonito; odločno obsoja tovrstno delovanje obeh javnih uprav, ki krši najosnovnejšo človekovo pravico, to je pravico do rabe lastnega jezika, še zlasti pa zato, ker je onemogočilo vsakršni stik z odgovorno javno upravo in to v neposredno škodo prizadetih skupnosti, ki bi preprečile nevarnost hujših konfliktov in škodo prizadetega prebivalstva; poziva vse demokratske in politične sile, naj odločno nastopijo pri vseh pristojnih in odgovornih oblasteh v korist prizadetih skupnosti iz Lonjerja, Katinare in od Sv. M.M. Spodnje, ki upravičeno zahtevajo nekatere možne spremembe načrta hitre ceste ter v zaščito najosnovnejših pravic slovenske narodnostne skupnosti v Italiji.»

Zanimiva interpelacija
deželnega svetovalca DP

Malokdo je seznanjen, da razpolaga predsedstvo vlade s posebnim denarnim skladom, ki je uradno namenjen «raznim stroškom v korist obmejnih področij», v bistvu pa je bil v povojnem času ustanovljen za krepitev italijanske prisotnosti in vpliva na narodnostno mešanih ozemljih. Podatki, ki jih je objavil vsedravnji tisk, govorijo, da so pred dvema letoma iz tega sklada porazdelili raznim ustanovam približno 900 milijonov lir, del katerih naj bi dobili tudi CISL in UIL iz Trsta, goriska škofija, tržasko semenišče in pa založniška hiša SVE, ki med drugim izdaja tudi dnevnik «Messaggero Veneto».

V zvezi z vprašanjem obstoja tega sklada je deželni svetovalec Democrazie Proletarie včeraj naslovil na deželni odbor interpretacijo, v kateri sprašuje ali ni ta sklad v očitnem nasprotju s politiko dežele Furlanije - Julijske krajine v odnosu do narodnostnih manjšin in do lokalnih in jezikovnih skupnosti. V svoji interpelaciji pa Cavallo tudi sprašuje deželno vlado, po kakšnih kriterijih je videmski dnevnik deležen finančne podpore iz tega sklada.

SINOČI V HOTELU EUROPA V NABREŽINI

Večer slovenske kulture za dijake
Jadranskega zavoda združenega sveta

Nastop dekliškega zbora «I. Gruden», moškega zbora «Fante izpod Grmade» in folklorne skupine «Stu ledi»

Sinoči je bil v prostorih hotela Europa v nabrežinskem bregu večer slovenske kulture namenjen dijakom, profesorjem in upravnemu osebju «Jadranskega zavoda združenega sveta». Mladi dijaki, ki prihajajo iz najrazličnejših držav, so lahko tako na neposreden način spoznali vsaj delček slovenske kulture, to je kulture velikega dela ljudi, ki živijo v devinsko-nabrežinski občini, kjer ima zavod združenega sveta svoj sedež (za sedaj prav v hotelu Europa).

Dijake, profesorje in seveda vodstvo šole je med drugim pozdravil devinsko-nabrežinski župan Albin Škerk, ki je poudaril, da si je občina prizadevala, da bi zavod našel svoje mesto prav na njenem ozemlju. Škerk je nato dejal, da je bil včasih nenavadna večkrat stika z dijaki, da bi le ti bolje spoznali občino, v kateri sedaj prebivajo, njeno zgodovino in sedanost. Govornik je ob zaključku poudaril, da živa v občini dve narodnostni skupnosti in da si upravitelj prizadeva za čimboljše sožitje.

Odbornika za kulturo devinsko-nabrežinske občine Marinka Terčon pa je v svojem pozdravnem posegu kratko orisala življenje Slovencev v občini in njihovo usodo, ki je bila včasih nenavadna večkrat stika z dijaki, da bi le ti bolje spoznali občino, v kateri sedaj prebivajo, njeno zgodovino in sedanost. Govornik je ob zaključku poudaril, da živa v občini dve narodnostni skupnosti in da si upravitelj prizadeva za čimboljše sožitje.

Uvodnim besedam je sledil program, na katerem so nastopili dekliški pevski zbor «I. Gruden» iz Nabrežine, ki ga vodi Matjaž Šček, moški zbor «Fante izpod Grmade», ki ga vodi Ivo Kralj in Tržaska folklorna skupina «Stu ledi». Večer je torej segel v preteklost a hkrati izvenel sveže in prikužno tudi za mlade gledalce.

VČERAJ OB MNOŽIČNI UDELEŽBI SLOVENSKE IN ITALIJANSKE DEMOKRATOV

Poslednje slovo od Dušana Kodriča

Nagrobni nagovori Alojza Markovica, Claudia Tone'a, Alojza Debelisa in Libere Sorini



Včeraj popoldne se je odvila pogrebna svečanost za uglednim gospodarskim, političnim in kulturnim delavcem Dušanom Kodričem. Ka-trupko je njegova morda prava smrt odjeknila v naši narodnostni skupnosti pa tudi v italijanskih demokratičnih krogih, je nazorno pokazala ogromna množica pokojnikovih sodelavcev, prijateljev, znancev, nekdanjih sodelavcev in predstavnikov vseh organizacij in ustanov, v katerih je Dušanova po-djnost, združena s strokovno spo-sobnostjo, zapustila neizbrisno sled.

Preden je s svetjem obložen in s praporom tržasko federacije KPI ovita krsta nežno zrknila v objem domače grude, za katero se je rajni dobesedno razdal, da je v posled-njem slovo spregovoril Alojz Marko-vič v imenu Kmečke zveze, kateri je Dušan predsedoval: «Zahva-ljujem se ti za vse, kar si napravil za našo zadrugo in za napredek delovnega človeka, Slovenca in I-talijana. Se zelo mlađbi si se odzval kaj vključil v kulturne, politične in gospodarske organizacije, včlanil si se v delavsko stranko, postal si vzoren vrtnar, vsepovedni si prispe-val svoj tvoren in strokoven dopri-nos. Nikoli nisi omajal na svoji zemlji kljub nebroju težav, skro-men si bil in preprost, bratski do vsakogar. Ostal nam boš kačipot in objubljam ti, da bomo naredili vse, kar je v naših močeh, za ure-nitve tvojega ideala — da človek, ki živi tu, ostane gospodar na svoji zemlji.»

Zadnja se je od pokojnega poslo-vila Libera Sorini v imenu Zveze združenih gibanj in bil vselej ak-tivno navzoč in dosleden. Redkobe-seden si bil, zato pa je vsaka tvoja beseda bila tehtna, bila je sad ra-zumnosti in sposobnosti. S tvojim odhodom je zavezala v zadrugištvu vrzel, ki jo bo težko zapolniti.»

Od ganjenosti raztrganim Marko-vičem besedam je sledil nagovor Claudia Tone'a v zastopstvu tržasko federacije KPI, za njim sta stala bivša borca s praporom VZPI - ANPI. «Bil si dober, skromen, ve-

der.» je dejal Tanel in nadaljeval: «Neutrudno si se boril za socialni in delavski stvar, za enotnost med Slovenci, za enotnost med njimi in Italijani in komunisti smo ponosni, da smo te imeli v svoji sredi, našim mladim ostaneš za vzor doslednosti.»

Zatem je Dušan kot podpredsed-niku Kmečke zveze spregovoril njen drugi podpredsednik Alojz Debelis: «Bil si človek širokih pogledov, že v mladih letih si se polno angažiral za pravičnejše odnose v druž-bi, za enakopravnost ter za miro-ljubno sožitje in sodelovanje med narodi; od osvoboditve naprej si se kot eden najbolj aktivnih druž-benopolitičnih delavcev zavzemal za narodnostne pravice naše skupnosti, kot kmet in strokovnjak si se boril za pravice našega kmeta in za napredek našega kmetijstva. Ta tvoja prizadevanja morajo o-stati za nas oporoka človeka, ki je spoznal, kako važna je za našo narodnostno skupnost enotnost in kako uničevalne so za nas medse-bojne razprtje.»

Zadnja se je od pokojnega poslo-vila Libera Sorini v imenu Zveze združenih gibanj in bil vselej ak-tivno navzoč in dosleden. Redkobe-seden si bil, zato pa je vsaka tvoja beseda bila tehtna, bila je sad ra-zumnosti in sposobnosti. S tvojim odhodom je zavezala v zadrugištvu vrzel, ki jo bo težko zapolniti.»

Tržaski neofašistični krogarji la-hko mirno pretepijo kogarkoli si jim zljubi: zanje je na sodstvu vedno prižigana zelena luč. Težko se je spomniti, kdaj je bil kak neo-fašističen pretepač obsojen. Tako je bilo tudi včeraj, ko so se pred pretorijem Reintitovim morali pred-staviti Livio Lai, Fabio Valencic in Antonio Martelli. Obtoženi so bili, da so februarja 1980 po študentski manifestaciji surovo pretepli levi-tarska študenta Daria Gregoruttija in Francesca Gennarija. Po-žalivah in posvaka so Gregoruttija s pestjo zlomili nosno kost, Gennarija pa so udarili po ušesu in mu raztrgali jopič. Napadena študenta sta jih spoznala in prijavila.

Včerašnji proces pa je bil prava farsa. Sodnik je Lai in Valencica (Martelli se ni pojavil) vprašal, če sprejmeta amnestijo, in po njunem pritrdnem odgovoru se je s po-polnim zbrisanim kaznivnega de-janja sodna «obraunava» končala. V veliko veselje kakih 60 obtožen-

NA OPČINAH

Večer Gradnikovih poezij



Knjižnica «Pinko Tomažič in to-variši» SKD Tabor je v torek večer na Opčinah pripravila lepo pri-reditev ob stoletnici rojstva in pet-najstletnici smrti pesnika in pre-vajalca Alojza Gradnika. Gost o-penskega društva je bil literarni zgodovinar prof. Franc Zadavec, avtor pomembne študije o Grad-nikovem življenju in ustvarjalnosti, ki je številni publiki plastično pri-kazal umetniško in bivanjsko pol-

velikega pesnika, ki se je kot zna-rodil v Medani v goriskih Brdih. Recital Gradnikovih poezij, ki na je režiral Marko Sosič, so izvajali člani domače dramske skupine Igor in Melita Malalan, Armando Škerlavaj ter Giuliana in Aldo So-si. Scen je izdelal Jurij Zerjal, pri izvedbi sponora pa je sodelo-vala tudi mlada plesalka kriške Mladine Sanja Sedmak. Razstava Gradnikovega knjižnega in docu-mentarnega dela v openskem pro-stnem domu je odprta do nede-lje, 17. t.m. in sicer vsak dan med 17. in 19. uro ter v nedeljo od 10. do 12. ure ter od 16. do 19. ure.

Na sliki: prizor iz recitala Grad-nikovih poezij.

Okrogla miza krožka
«Istria» v Sesslanu

Jutri bo v socialnem središču v Sesslanu (naselje sv. Maura) na pobudo krožka «Istria» okrogla miza na temo «Zgodovina izselje-vanja; zaključki neke debata». Okroglo mizo bo koordiniral prof. G. Miglia, sodelovali pa bodo nekateri predstavniki kulturnega, politične in novinarskega življenja v Trstu in sicer Guido Botteri, Luciano Ce-schia, Giovanni Miccoli, Livio Pe-sante, Paolo Sema, Alfieri Seri in Vojmir Tavcar.

V Bukarešti

razstava o Trstu

Italijanski inštitut za kulturo v Bukarešti je v začetku tega mese-ca pripravil v sodelovanju z tržasko pristanisko ustanovo vrsto kulturnih pobud, posvečenih Trstu. Med pobudami naj omenimo fotografsko razstavo, razstavo grafik Livio Rosignana in predvajanje dokumen-tarcev o Trstu.

Razprava v KPI

o kulturnem položaju
na Trzaskem

Federalni komite in federalna kontrolna komisija Tržasko avto-nomne federacije KPI sta razprav-ljalo o poročilu, ki ga je imel ob-govorni za šolstvo in kulturo pri-pokrajinskem vodstvu partije Ste-lvio Spadaro. Slednji je govoril na temo «Idejni boj in vloga kulturnih inštitucij v luči razmišljanj in pre-dlogov tržaskih komunistov». Raz-pravo je zaključil poslanec Anto-nio Cuffaro.

● Jutri, 15. oktobra, bo od 14. do 17. ure preprosto ustavljanje in parkiranje vozil na obeh straneh sle-dečih ulic: Ul. Rivalto, Ul. Montec-chi, Ul. Giuliana in osemku med uli-cama Industria in Rivalto, dalje Ul. Guardia in osemku med ulicami Industria in Montecchi ter se Ul. Pon-zianino in osemku med ulicami In-dustria in Rivalto. Ulice bodo nam-reč čistili.

Prispevki

V počastitev spomina Dušana Kodriča darujeta Mara in Neva Ferjancić 20.000 lir za Glasbeno matiko.

V spomin na Dušana Kodriča da-rujeta Silva in Livij Valencić 20.000 lir za odborarsko sekcijo SZ. Bor. V spomin na prerano umrlega prijatelja Dušana Kodriča daru-jejo Mara Debeljuh 50.000 lir za zad-rugo Naš Kras.

Nameste cvetja na grob svaka Petra Šavlija daruje Zdenka 15.000 lir za Dijsko matiko.

V spomin na prijatelja in tova-riša Stefana Bratoža daruje Angel Turk 10.000 lir za Društvo sloven-skih ujokelecev.

V spomin na Irmino mamo Loj-zko Škabar darujeta Mira in Du-šan Hreščak 20.000 lir za SD Polet.

Nameste cvetja na grob Dušana Kodriča darujeta Odo in Mara Ka-lan 50.000 lir za SZ Sloga.

V spomin na Dušana Kodriča da-rujeta Duša in Igor Kosmina 10.000 lir za Dijsko matiko.

Nameste cvetja na grob Dušana Kodriča darujeta Gorazd Pučnik in mama 10.000 lir za Dijsko ma-tico.

Nameste cvetja na grob tov. Du-šana Kodriča darujeta Angela in Karlo Gec 10.000 lir za SPDT.

Nameste cvetja na grob Lojzke Škabar darujeta Anita in Ernesto 10.000 lir za SD Polet.

V počastitev spomina pok. Lojzke Škabar darujeta Pepka in Mario Do-lanec 15.000 lir za cerkev sv. Jerneja na Opčinah.

Ravnatelj, profesorjski zbor in o-sebeje srednje šole sv. Cirila in Me-toda izrekajo prof. Majdi Kodrič in družini iskreno sožalje ob izgubi osebe.

DUŠANA KODRIČA

NOGOMET

V ČETRTI KVALIFIKACIJSKI SKUPINI ZA EP

Zaslužen poraz Jugoslavije proti Norveški

Jugoslovanski reprezentantje so igrali katastrofalno slabo - Norvežani, kljub skromnemu tehničnemu znanju, nadigrali «modre» - Vese-linovičev koncept igre nima bodočnosti, vsaj ne s temi nogometaši

Norveška — Jugoslavija 3:1 (1:0)
STRELCI: v 4. min. Lund, v 68. min. Økland, v 73. min. Savić, v 88. min. Hareide.

NORVEŠKA: Nigor, Berendsen, Kottedahl, Hareide, Grøndalen, Al-bertsen, Soler (od 60. min. Davidson), Lund, Dokken (od 73. min. Ref-vik), Økland, Thoresen.

JUGOSLAVIJA: Svilar, Krmpotić, Jovin, Hadžić, Stojković, Hadžibegić (od 46. min. Klinčarski), Petrović, Susić (od 63. min. Pašić), Savić, Gudelj, Deverić.

OSLO — Kakšen ponesrečen start Jugoslavije v tekmovalstvu za evropski pokal! Ali je to tista «mo-va» igra «modrih», ki bi morala ju-goslovanski reprezentanci povrniti izgubljeni prestiž? Ali je to tista napadna, brezkompromisna in borbeno igra, ki jo je napovedoval novi trener Todor Veselinović? Od-govore na ta vprašanja lahko najde-mo že v sami igri, ki so jo sinoči predvajali jugoslovanski reprezen-tanti v Oslo proti Norveški.

Prenovljena jugoslovanska izbra-na vrsta je potovala na Norveško z velikim optimizmom, ob tem pa tudi pod velikim vprašanjem. Opti-mizem se je kazal predvsem v iz-javih reprezentantov in trenerja, vprašaj pa se je nanašal na kon-cept igre in na izbor posameznih nogometašev. Optimizem je bil od-več, vprašaj pa se kako upravičen. Jugoslovanci so pokazali tako slabo igro, ki se lahko kosa samo še z eno v ščunji. V obliki so bili «modri» vselej prepočasni, brez skoka in prave razporeditve, na sredini igri-šča katastrofalni, saj skorajda ni- so ujeli nobene žoge, kaj šele, da bi predstavljali nekakšen filter za obrambo. Glede napada pa itak ni kaj povedati, kaj ga ne bi bilo, čeprav je imela Jugoslavija smolo, da so vse gol - žoge šle v noge De-veriću, ki jih je redno zavrnil. Ta-kih žog pa je bilo bore malo.

Norežani so, resnici na ljubo, ze-lo skromna enajsterica. Proti Ju-goslovanom pa so dajali vtis Bra-zilije iz najboljših časov, saj so svo-je nasprotnike celo smehili. Kot za-šalo so se sprejajali v jugoslovans-kiem kazenskem prostoru in z ma-lo več priložnostmi bi lahko zabili še vsaj tri gole.

S tem je povedano v bistvu vse. Če bi hoteli s svetliko iskati tiste, ki so se v jugoslovanskem moštvu nekako rešili, bi morali napisati i-mena Gudija, ki je bil kriv za drugi prihodnjega evropskega prvenstva.

V skupini B, ki se seveda izzame- mo SZ, je prevladovala večja iz- načenost. Na drugem mestu je Bra- zilijski, ki je izgubila kar dve tek- mi, najprej v kvalifikacijah s CSSR in potem še s SZ, po 4 toč- ke so zbrali Bolgarija, Poljska in Kuba. Za slednji dve državi pa po- meni nastop v Argentini veliko ra- zočanje. Glede presenečenj pa naj- dodamo še to, da je Japonska iz- gubila s Kanado, ki, kljub napre- du, še ni svetovna odbojarska ve- lesila.

Italijani so v nadaljevanju na- stopov v tolažinski skupini premaga- li vse nasprotnike in imajo sedaj le- po priložnost, da osvojijo 13. me- sto, kar bo za vse le skromna to- lažba in predvsem za trenerja Pit- tetero, ki bo reprezentanco po kon- canem SP zapustil.

Polfinalna srečanja v posameznih skupinah za končni vrstni red so naslednja:

ODBOJKA

NA SVETOVNEM PRVENSTVU

Argentinci ugodno presenetili

Na 10. SP v odbojki za moške manjkajo do konca samo še po dve skupni tekmi za končni vrstni red. Tudi v moški konkurenci je pri- šlo do presenečenj, med katere pa prav gotovo sodi uvrstitev Argen- tine v skupino najboljših, ki se bo- do potegovati za tri kolajne. Poleg Argentine so še SZ, Brazilija in Ja- ponska. Kot zanimivost naj pove- mo tudi to, da je zaenkrat samo- še reprezentanca SZ nepremagana.

V skupini A je Argentina v odlo- čnem srečanju premagala LR Ki- tajske in to kar s 3:0 in se uvrsti- la na presenetljivo 2. mesto za Ju- goslovanci zaradi slabšega kolikova- ja v setih, toda ob reprezentanci in- ma te po 8 točk, to pomeni po štiri zma- ge in en poraz. Poudariti velja, da je NDR, ki je sicer izločila Italijo iz dvajsetstopenjskega turnirja, na zadnjem mestu v skupini s petimi porazi in dvema osvojen- ma nizoma. To je obenem tudi ve- liko razočaranje za organizatorje

Priznanje SZ Sloga je tudi priznanje za ves zamejski šport

Poročali smo že, da je bila v teh dneh v prostorih tržaškega hotela Jolly slavnost, na kateri so najvid- nejšim tržaškim društvom, športnim delavcem in atletom podelili odličja italijanskega olimpijskega odbora.

Svečanemu večeru, ki se ga je udeležilo veliko bivših državnih in svetovnih italijanskih prvakov, je dajala še poseben markantno po- prisostnost najvišjih političnih ter športnih oblasti, saj smo za slavnostno mizo opazili tržaškega pre- fecta Marrozzija, tržaškega podžu- pana Pacorja, pokrajinskega odbo- rnika za slovenska vprašanja Čoka, devinsko - nabrežinskega župana Al- bina Škrka, nabrežinsko odbornico za sport Terčonovo, dalje je bila zastopana dolinska občina s podžu- panom Pečenikom ter odbornikom za sport Mihaličem, tržaškega nove- ga občinskega odbornika za sport De Gioio, predsednika deželnega od- bora CONI Civellija in mnoge dru- ge.

Slavnostni gost večera pa je bil rimski predsednik advokat Renzo Ni- colini, poslanec instituta za šport- na posojila, ki je med slavnostno večerjo tudi spregovoril na temo financiranje športnih objektov, real- nost in perspektive. Navdaje zani- mi- vo področje, ki je za naše tržaške pojme neobičajno, je med navzočimi vzbudilo veliko zanimanje in še en- krat jasno dokazalo, da je Trst glede športnih objektov vsihajoča oaza.

Sledila je slavnostna podelitev od- ličij. Med nagradami je bronzasto kolajno prejelo tudi športno dru- ženje Sloga. Motivacija se glasi ta- kole: «Bronasto odličje prejme špor- to društvo Sloga za navedbe us- pešno izpeljane programe na odboj- skem igrališču in to na prede- lu vzhodnega Krasa. S koreninam in zavzetim delom so se odobrnik te- ga društva odlikovali, saj danes lahko uvrščamo Slogo med najkativ-

ZSSDI

organizira

PLAVALNI TEČAJ

v Lipici

Informacije in vpisovanje na sežu ZSSDI, Ul. sv. Franči- ška 20, do sobote, 16. oktobra, vsak dan od 10. do 12. ure.

LESTVICA

BELGIJA	1	1	0	0	3:0	2
ŠKOTSKA	1	1	0	0	2:0	2
NDR	1	0	0	1	0:2	0
ŠVICA	1	0	0	1	0:3	0

Irška — Islandija 2:0

DUBLIN — Z zadetoma Staple- tona (35') in Greahsa (73') je Ir- ska premagala Islandijo z 2:0 (1:0) v kvalifikacijskem srečanju skupi- ne 7 za EP.

LESTVICA

NIZOZEMSKA	2	1	0	3:2	3
IRSKA	2	1	0	1:2	2
MALTA	1	1	0	0:1	2
ISLANDIJA	3	0	1	2:5	1
ŠPANIJA	0	0	0	0:0	0

ZRN v Londonu

premagala Anglijo

LONDON — V prijateljski nogo- metni tekmi je sinoči reprezentan- ca zahodne Nemčije premagala An- glijo z 2:1. Gledalci na Wembleyu

so tako dokaj razočarani zapustili stadion, saj nič ni dalo slutiti, da bi Angličani lahko poraženi šli z igri- šča, saj so v zadnjem času dokazali, da se angleški nogomet prepri- čljivo vzpenja.

Prvi polčas se je končal pri re- zultatu 0:0, tako da je prišla odloči- tev v nadaljevanju. Za zmago ZRN je poskrbel v prvi vrsti Rummenig- ge, ki je dal oba gola v 73. in 83. min., medtem ko je za Anglijo u- blazil rezultat Woodcock z golom v 85. min.

Rimski košarkarji so zmagali tu- di v prvem srečanju in se tako u- vrstili v nadaljnje kolo.

Košarka — Fleurus 78:77
RIM — V povratni tekmi evrop- skega tekmovanja Koračeva de- pokala je sinoči Bancoroma doma pre- magala belgijsko moštvo Fleurus z 78:77 (48:48).

Rimski košarkarji so zmagali tu- di v prvem srečanju in se tako u- vrstili v nadaljnje kolo.

Košarka — Fleurus 78:77
RIM — V povratni tekmi evrop- skega tekmovanja Koračeva de- pokala je sinoči Bancoroma doma pre- magala belgijsko moštvo Fleurus z 78:77 (48:48).

Rimski košarkarji so zmagali tu- di v prvem srečanju in se tako u- vrstili v nadaljnje kolo.

Rimski košarkarji so zmagali tu- di v prvem srečanju in se tako u- vrstili v nadaljnje kolo.

Rimski košarkarji so zmagali tu- di v prvem srečanju in se tako u- vrstili v nadaljnje kolo.

Rimski košarkarji so zmagali tu- di v prvem srečanju in se tako u- vrstili v nadaljnje kolo.

Rimski košarkarji so zmagali tu- di v prvem srečanju in se tako u- vrstili v nadaljnje kolo.

Rimski košarkarji so zmagali tu- di v prvem srečanju in se tako u- vrstili v nadaljnje kolo.

Rimski košarkarji so zmagali tu- di v prvem srečanju in se tako u- vrstili v nadaljnje kolo.

Rimski košarkarji so zmagali tu- di v prvem srečanju in se tako u- vrstili v nadaljnje kolo.

Rimski košarkarji so zmagali tu- di v prvem srečanju in se tako u- vrstili v nadaljnje kolo.

Rimski košarkarji so zmagali tu- di v prvem srečanju in se tako u- vrstili v nadaljnje kolo.

Rimski košarkarji so zmagali tu- di v prvem srečanju in se tako u- vrstili v nadaljnje kolo.

Rimski košarkarji so zmagali tu- di v prvem srečanju in se tako u- vrstili v nadaljnje kolo.

Rimski košarkarji so zmagali tu- di v prvem srečanju in se tako u- vrstili v nadaljnje kolo.

Rimski košarkarji so zmagali tu- di v prvem srečanju in se tako u- vrstili v nadaljnje kolo.

Rimski košarkarji so zmagali tu- di v prvem srečanju in se tako u- vrstili v nadaljnje kolo.

Rimski košarkarji so zmagali tu- di v prvem srečanju in se tako u- vrstili v nadaljnje kolo.

Rimski košarkarji so zmagali tu- di v prvem srečanju in se tako u- vrstili v nadaljnje kolo.

Rimski košarkarji so zmagali tu- di v prvem srečanju in se tako u- vrstili v nadaljnje kolo.

Rimski košarkarji so zmagali tu- di v prvem srečanju in se tako u- vrstili v nadaljnje kolo.

Rimski košarkarji so zmagali tu- di v prvem srečanju in se tako u- vrstili v nadaljnje kolo.

Rimski košarkarji so zmagali tu- di v prvem srečanju in se tako u- vrstili v nadaljnje kolo.

Rimski košarkarji so zmagali tu- di v prvem srečanju in se tako u- vrstili v nadaljnje kolo.

Rimski košarkarji so zmagali tu- di v prvem srečanju in se tako u- vrstili v nadaljnje kolo.

Rimski košarkarji so zmagali tu- di v prvem srečanju in se tako u- vrstili v nadaljnje kolo.

Rimski košarkarji so zmagali tu- di v prvem srečanju in se tako u- vrstili v nadaljnje kolo.

Rimski košarkarji so zmagali tu- di v prvem srečanju in se tako u- vrstili v nadaljnje kolo.

Rimski košarkarji so zmagali tu- di v prvem srečanju in se tako u- vrstili v nadaljnje kolo.

Rimski košarkarji so zmagali tu- di v prvem srečanju in se tako u- vrstili v nadaljnje kolo.

Rimski košarkarji so zmagali tu- di v prvem srečanju in se tako u- vrstili v nadaljnje kolo.

Rimski košarkarji so zmagali tu- di v prvem srečanju in se tako u- vrstili v nadaljnje kolo.

Rimski košarkarji so zmagali tu- di v prvem srečanju in se tako u- vrstili v nadaljnje kolo.

Rimski košarkarji so zmagali tu- di v prvem srečanju in se tako u- vrstili v nadaljnje kolo.

Rimski košarkarji so zmagali tu- di v prvem srečanju in se tako u- vrstili v nadaljnje kolo.

LESTVICA

BELGIJA	1	1	0	0	3:0	2
ŠKOTSKA	1	1	0	0	2:0	2
NDR	1	0	0	1	0:2	0
ŠVICA	1	0	0	1	0:3	0

Irška — Islandija 2:0

DUBLIN — Z zadetoma Staple- tona (35') in Greahsa (73') je Ir- ska premagala Islandijo z 2:0 (1:0) v kvalifikacijskem srečanju skupi- ne 7 za EP.

LESTVICA

NIZOZEMSKA	2	1	0	3:2	3
IRSKA	2	1	0	1:2	2
MALTA	1	1	0	0:1	2
ISLANDIJA	3	0	1	2:5	1
ŠPANIJA	0	0	0	0:0	0

ZRN v Londonu

premagala Anglijo

LONDON — V prijateljski nogo- metni tekmi je sinoči reprezentan- ca zahodne Nemčije premagala An- glijo z 2:1. Gledalci na Wembleyu

so tako dokaj razočarani zapustili stadion, saj nič ni dalo slutiti, da bi Angličani lahko poraženi šli z igri- šča, saj so v zadnjem času dokazali, da se angleški nogomet prepri- čljivo vzpenja.

Prvi polčas se je končal pri re- zultatu 0:0, tako da je prišla odloči- tev v nadaljevanju. Za zmago ZRN je poskrbel v prvi vrsti Rummenig- ge, ki je dal oba gola v 73. in 83. min., medtem ko je za Anglijo u- blazil rezultat Woodcock z golom v 85. min.

Rimski košarkarji so zmagali tu- di v prvem srečanju in se tako u- vrstili v nadaljnje kolo.

Košarka — Fleurus 78:77
RIM — V povratni tekmi evrop- skega tekmovanja Koračeva de- pokala je sinoči Bancoroma doma pre- magala belgijsko moštvo Fleurus z 78:77 (48:48).

Rimski košarkarji so zmagali tu- di v prvem srečanju in se tako u- vrstili v nadaljnje kolo.

Košarka — Fleurus 78:77
RIM — V povratni tekmi evrop- skega tekmovanja Koračeva de- pokala je sinoči Bancoroma doma pre- magala belgijsko moštvo Fleurus z 78:77 (48:48).

Rimski košarkarji so zmagali tu- di v prvem srečanju in se tako u- vrstili v nadaljnje kolo.

Rimski košarkarji so zmagali tu- di v prvem srečanju in se tako u- vrstili v nadaljnje kolo.

Rimski košarkarji so zmagali tu- di v prvem srečanju in se tako u- vrstili v nadaljnje kolo.

Rimski košarkarji so zmagali tu- di v prvem srečanju in se tako u- vrstili v nadaljnje kolo.

Rimski košarkarji so zmagali tu- di v prvem srečanju in se tako u- vrstili v nadaljnje kolo.

Rimski košarkarji so zmagali tu- di v prvem srečanju in se tako u- vrstili v nadaljnje kolo.

Rimski košarkarji so zmagali tu- di v prvem srečanju in se tako u- vrstili v nadaljnje kolo.

Rimski košarkarji so zmagali tu- di v prvem srečanju in se tako u- vrstili v nadaljnje kolo.

Rimski košarkarji so zmagali tu- di v prvem srečanju in se tako u- vrstili v nadaljnje kolo.

Rimski košarkarji so zmagali tu- di v prvem srečanju in se tako u- vrstili v nadaljnje kolo.

Rimski košarkarji so zmagali tu- di v prvem srečanju in se tako u- vrstili v nadaljnje kolo.

Rimski košarkarji so zmagali tu- di v prvem srečanju in se tako u- vrstili v nadaljnje kolo.

Rimski košarkarji so zmagali tu- di v prvem srečanju in se tako u- vrstili v nadaljnje kolo.

Rimski košarkarji so zmagali tu- di v prvem srečanju in se tako u- vrstili v nadaljnje kolo.

Rimski košarkarji so zmagali tu- di v prvem srečanju in se tako u- vrstili v nadaljnje kolo.

Rimski košarkarji so zmagali tu- di v prvem srečanju in se tako u- vrstili v nadaljnje kolo.

Rimski košarkarji so zmagali tu- di v prvem srečanju in se tako u- vrstili v nadaljnje kolo.

Rimski košarkarji so zmagali tu- di v prvem srečanju in se tako u- vrstili v nadaljnje kolo.

Rimski košarkarji so zmagali tu- di v prvem srečanju in se tako u- vrstili v nadaljnje kolo.

Rimski košarkarji so zmagali tu- di v prvem srečanju in se tako u- vrstili v nadaljnje kolo.

Rimski košarkarji so zmagali tu- di v prvem srečanju in se tako u- vrstili v nadaljnje kolo.

Rimski košarkarji so zmagali tu- di v prvem srečanju in se tako u- vrstili v nadaljnje kolo.

Rimski košarkarji so zmagali tu- di v prvem srečanju in se tako u- vrstili v nadaljnje kolo.

Rimski košarkarji so zmagali tu- di v prvem srečanju in se tako u- vrstili v nadaljnje kolo.

Rimski košarkarji so zmagali tu- di v prvem srečanju in se tako u- vrstili v nadaljnje kolo.

Rimski košarkarji so zmagali tu- di v prvem srečanju in se tako u- vrstili v nadaljnje kolo.

Rimski košarkarji so zmagali tu- di v prvem srečanju in se tako u- vrstili v nadaljnje kolo.

Rimski košarkarji so zmagali tu- di v prvem srečanju in se tako u- vrstili v nadaljnje kolo.

Rimski košarkarji so zmagali tu- di v prvem srečanju in se tako u- vrstili v nadaljnje kolo.

Rimski košarkarji so zmagali tu- di v prvem srečanju in se tako u- vrstili v nadaljnje kolo.

Rimski košarkarji so zmagali tu- di v prvem srečanju in se tako u- vrstili v nadaljnje kolo.

Rimski košarkarji so zmagali tu- di v prvem srečanju in se tako u- vrstili v nadaljnje kolo.

Rimski košarkarji so zmagali tu- di v prvem srečanju in se tako u- vrstili v nadaljnje kolo.

NAMIZNI TENIS

Kras brez težav do prvih točk

V prihodnjem kolu bodo krasovke igrale doma - Presenečenje v San Elpidiju



Sonja Doljak

Prvo kolo ženske namiznoteniške A lige je prineslo dve presenečenji oziroma dva nepredvidena razpleta.

Državne prvakinje Fiat Bari niso prejele v goste ekipe Livorno, ki se je v zadnjem trenutku odpovedala prvoligaskemu prvenstvu zaradi po- manjkanja igralcev, temveč je v Apu- lisko glavno mesto dopotoval Vigor iz Ternija, ki je bil lani drugi v B ligi in je prav v zadnjem trenutku napolnil nastalo vrzel v A ligi. Ne-

izkušeno gostujoče moštvo ni seveda bilo doraslo domačinkam, ki so glad- go zmagale.

Do nepričakovanega izida pa je prišlo v San Elpidiju, kjer je no- vinec Canottieri Lecco po pravi ma- ratonski bitki premagal domačinke. Takoj pa je treba pristaviti, da v vrstah Waltercassa ni nastopila Mauriellova zaradi izključitve in to je bil tudi edini vzrok za ta spo- drsljaj.

Krasova dekleta po pričakovanju niso natekla v Neaplju na enako- vrednega tekmeča in čista zmaga gostij je bila posledica popolne pre- moči igralcev v «belo-rdečem» dresu.

IZIDI 1. KOLA
Fiat - Vigor 5:0; Waltercass - Canottieri 4:3; Stetan - Kras 0:5.

LESTVICA
Kras, Fiat Bari in Canottieri Lec- co 2 točki, Vigor Terni, Waltercass San Elpidio in Stetan Napoli 0 točk.

PRIOHDNJE KOLO (16. in 17. 10.)
Canottieri - Fiat; Waltercass - Stetan; Kras - Vigor. (B. S.)

Finala WCT
NEAPELJ — Danes se bo v Neap- lju začel jenski finalni del teni- skega turnirja WCT. Na turnirju

Na nedeljski veliki jadranski prire- ditvi za «Jesenski pokal», na kateri je nastopilo kar 404 čolnov iz Italije, Jugoslavije in ZRN, je jadrno tu- di več slovenskih tekmovalcev, pre- stavnikov Sirene in Čupe.

V zelo ostri konkurenci so naši jadranci, ki jih je bilo približno 50, so osvojili vrsto odličnih uvrstitev, kar pomeni, da je naš jadrniški šport skoraj že ujel korak z močnejšimi, ne samo deželimi klubi. To pa je še navede spodbudno za razvoj tega športna pri nas, ki iz leta v leto dobiva nove privržence.

Na nedeljski regati se je še po- sebnost izkazal Bruno Bogatec, ki je v peti kategoriji osvojil odlično četrto mesto. Konkurenca v tej kate- goriji je bila zares izredno močna. Zmagal je sicer Paolotti, eden naj- močnejših jadrancev v Italiji. Boga- tec pa je s svojo uvrstitvijo lahko še kako zadovoljen, če upoštevamo, da je celo prijadral na cilj pred jugoslovanskim prvakom Antoničem.

V ŽARIŠČIH NAPETOSTI - Piše Pavel Stranj

Španija pred volitvami



Po velikem pričakovanju, ki je po smrti generala Francoa privedel Španijo, na razmeroma mirnem način, na pot demokracije so se za deželo začele težave. Danes, ko manjkata dva tedna do tretjih volitev v največji španski zgodovini, zgleda, da so te težave dosegle visok.

Prvi in najbolj zaskrbljujoči znak krize novega političnega razvoja je s stalnim odlašanjem množice od politične aktivnosti. Leta 1977 ni volilo skoraj 22 odst. volivcev, dve leti pozneje pa je ta odstotnost nihala v posameznih pokrajinah med 30 in 40 odst. Pada tudi vpis v sindikate in stranke se v primerjavi s številom glasov ne morejo ponasati z visokim številom vpisanih članov. Zlasti v zadnjih časih so bile številne tudi cepitve in nove koalicije med posameznimi političnimi silami. Kje so razlogi za ta nemir in za očitno razočaranje, ali "desencantado", kot ga imenujejo sami Španci?

Razlogov je več, a gotovo je med prvimi ta, da po 40 letih prisilnega političnega miru ni lahko spet zgraditi in zakoreniniti strankarske strukture. Bolj natančno, poznaveči španski razmer opozarjajo na tri značilnosti, ki so spremljale rojstvo nove, demokracije Španije:

1. S Francovo smrtjo se je spremenil režim v državi, a ni se spremenil politični razred in niti državni aparat, v katerem je še veliko oseb, funkcionarjev, ki so prežeti z avtoritarno miselnostjo.
2. Vojski se naprej poveljuje kader, ki se je oblikoval v obdobju najostreje diktature, ko so častniki oblikovali zvestobo «Bogu, Domovini in Caudillo (diktatorju)». Danes oblikujejo zvestobo ustavi in kroni, a niso pozabili na politične in nepolitične privilegije prejšnjega režima. Kralj in prejšnji premijer Suarez sta skušala čim bolj pridobiti vojsko za novo oblast s številnimi popuščanji, a kaže da je legalizacija

španske komunistične stranke aprila '77 dokončno usmerila del vojske v odpor novi vladi. Odpor se je krepil vzporedno z manjšanjem vloge vojakov in izbruhnil prvič na dan s poskusom državnega udara 23. februarja lani. Proces proti izvajalcem udara se je zaključil letos poleti, a vsi opazovalci se strinjajo v mnenju, da varnostni organi niso sli iskati korenin udara zelo globoko.

3. Tretji vir krize so nacionalizmi narodnih manjšin na španskem ozemlju, zlasti Baskov, medtem, ko je uspela izpeljava katalonske avtonomije povsem mirno. Med Baski je ostala politična struja, ki se ne zadovoljuje z dobljeno in se obljubljen avtonomijo, ampak zahteva neodvisnost.

Nekateri dodajajo tem silam še terorizem, ki je prav gotovo nosil vodo na mlin prvega in drugega, nedavnega poskusa vojaškega udara, a ob tem je treba poudariti bistveno razliko med značilnostjo baskovskega terorizma in drugih skrajno levičarskih organizacij, kot je GRAPO, na eni strani ter vojaško težnjo po državnem udaru. Prva se postavlja izven družbenih in političnih okvirov in kaže, da razen zelo ozkih okvirov ne uživa podpor, vojaško, desničarski terorizem, pa ima svoje opore znotraj državnega aparata.

Prvi predsednik vlade je bil Adolfo Suarez, ki je bil precej nevtiralistično usmerjen (kot prvi evropski ministrski predsednik je sprejel Avafata, potoval je na Kubo, itd.). Sledil mu je Calvo Sotelo, ki se je izkazal bolj naklonjen nasvetom iz zahodnega tabora. Glavna razlika med obema leaderjema je bila v zvezi z vstopom Španije v NATO. Suarez ni kazal posebne sile, da uresniči pristop, podprel ga je tudi ljudsko mnenje. Sotelo, pa je kazal več prizadevanj, da ga čim prej uresniči.

Sotelova stranka UCD (Unija demokracije centra), kljub dveh volilnim zmagam v treh letih, po 1. 1979 doživela popolno razkol. V dveh mesecih je doživel tri oči, zadnji in usodni je bil 28. julija, ko je Sotelo zapustil tudi Suarez, ki je ustanovil lastno stranko. UCD ni več opravičevala svoje obstoja, posamezne sile, ki so jo sestavile so šle spet vsaka svojo pot.

Parlament je 27. avgusta sklenil skidati predčasne volitve. Skidali jih je presenetljivo hitro, za 28. oktober, verjetno zato, ker je Sotelo upal, da bo tako preprečil kakšne večje koalicije levičarskih sil, ki bi se bolj oslabilе dosežene /sredinske in desničarske položaje.

«Strah» za uspeh levice na bližnjih volitvah je upravičen. PSOE, socialistična stranka Felipe Gonzaleza je prebrčljivo zmagala na regionalnih volitvah v Andaluziji. Tudi zadnji poskus udara, kaže, da je nastal kot poskus skrajne desnice, da prepreči «preveliki» napredek levice.

Nekateri predstavljajo zmerne sil so računali, v okviru volilne kampanje tudi na papežev obisk, a nekateri škof so opozorili, da bi tako volitve spremenili v referendum odnosa Špancev do Cerkve. Kaže, da jih je papež poslušal.

(Na sliki Felipe Gonzales)

KOHL NAKAZAL PROGRAMSKE SMERNICE NOVE VLADE

Prijateljstvo z ZDA in zavezništvo NATO namesto socialdemokratske «Ostpolitik»

Malo konkretnih ukrepov za zajezitev krize - Omejitve tuje delovne sile

BONN — Novoizvoljeni zahodnonemški kancler Helmut Kohl je večeraj v Bundestagu orisal nove programske smernice svoje koalicijske vlade med demokristijani in liberalci. Slo je predvsem za tipičen predvolilni govor. Sam Kohl je namreč priznal, da je glavna naloga vlade ta, da pripravi pot predčasnim volitvam, ki bodo marca meseca prihodnjega leta. Do tedaj ni mogoče zajeziti hude gospodarske krize, ki pesti Zahodno Nemčijo. Še več, Kohl je dejal, da se bodo gospodarske razmere prav gotovo poslabšale, da bo število brezposelnih brskone naraslo na 2 milijona in pol. Največjo krivdo za takšno stanje je vodje CDU napravil prejšnji socialdemokratski — liberalni vladni Helmut Schmidt, ki ni znal »pravčasno omejiti posledic splošne svetovne krize«.

Da bi vsaj delno ublažila gospodarske težave, si je Kohlova vlada postavila tri glavne, a splošne naloge: omejitev brezposelnosti z omejitvijo tako javnih kot zasebnih investicij, preosnova socialnega skrbstva in omejitev pojava tujega zaposlovanja. Pri tem Kohl ni zamenjal določenih koncesij zahodnonemškemu velekapitalu — ki ga je praktično postavil na čelu vlade — z znatno razbremenitvijo davčnih dajatev za industrijo.

Glede skorajšnjih volitev je Kohl poudaril, da se zaveda ustavnih težav, ki jih povzroča pakt med CDU, CSU in liberalci, po katerem, naj bi do volitev prišlo marca meseca. Socialdemokratsko so namreč že opozorili, da zahodnonemška ustava ne predvideva »samorazpusta« parlamenta. Vseeno, meni Kohl, pa so predčasne volitve edini izhod iz zaletenega političnega položaja. Prav zato je pozval vse politične sile, naj ne postavijo volitvam nepotrebnih zaprek, ki bi navsezadnje škodovala predvsem državi sami.

Večji del svojega programskega govora je Kohl namenil zunanji politiki vladanja. Če številna gospodarska vprašanja so ostala doma brez konkretnih odgovorov, pa kar zadeva nove zahodnonemške diplomacije nima nova vlada nobenih dvomov. Atlantsko zavezništvo in prijateljstvo z ZDA sta nova ste



Kancler Helmut Kohl

bra Kohlove zunanje politike. Ostpolitik ni zastarel pojem, a ne predstavlja več razpoznavnega znaka zunanjeja ministra Genscherja. S srednjo in vzhodno Evropo, torej vključno s SZ, namerava ZRN še naprej voditi »aktivno mirno politiko«, vendar s posebnim poudarkom na vprašanju »človekovih pravic, argument, ki, kot znano, ne leži moskovskim oblastem in je svoj čas že povzročil znatno poslabšanje odnosov med Kremljem in Carterjevo washingtonsko administracijo. Politično zadržanje do SZ še najbolj opredeljuje pomen, ki ga Kohl namenja zahodnonemškemu sodelovanju v sklopu NATO. Schmidtov pojem o »sodelovanju za varnost« je novi kancler popolnoma spreobrnil. Ne gre več za odgovornost vzhodnonemških držav pri ohranjanju miru, kot je menila prejšnja vlada, temveč izključno za obrambo zahodnonemških partnerjev in ZDA pred skupno nevarnostjo.

BEOGRAD — V organizaciji inštituta za italijansko kulturo, so v Srbiji narodni knjižnici odprli znanstveni razstavo ob stoletnici smrti Giu-

seppa Garibaldija. Gradivo so za to priložnost prispevali Muzej risorgimenta iz Milana, beneški muzej Correr, občina Firenze in številni italijanski zasebni zbiratelji.

Dolge vrste na mejnih prehodih z Jugoslavijo

BEOGRAD — Na nekaterih mejnih prehodih v Italijo in Avstrijo morajo potniki v zadnjih dneh v povprečju čakati okoli dve uri in pol, kar je med drugim posledica okrepljenega carinskega nadzora. «Carinsko službo so upravičeno kritizirali, da je neuspešna, saj v nasprotju primeru iz države ne bi odtekala tako velika deviza in dinarska sredstva. Z okrepljenim nadzorom si prizadevamo, da bi v čim večji meri onemogočili kršenje predpisov, pri čemer upoštevamo, da naj bi tujci čim hitreje opravili carinske obveznosti,» je za TANJUG izjavil direktor zvezne carinske uprave Zvonko Pošćić. «Zavedamo se, da zaradi poostrenega nadzora najbolj trpijo državljani, ki v tujino ne potujejo zaradi tihotapljenja, vendar pa je tistih drugih veliko več.»

Vodja biroja direktorjeve zvezne carinske uprave Brana Knežić, je ta podatek potrdil s številkami. V minulih dveh vikendih je preko šestih mejnih prehodov z Italijo in Avstrijo prišlo v Jugoslavijo ali iz nje odstopoval, okoli milijon 100 tisoč potnikov, od tega 743 tisoč Jugoslovancev. Okoli 520 potnikov je naredilo carinske, 1730 pa devizne prekrške. Tem so odvzeli blaga v vrednosti 8,6 milijona dinarjev od 29 tisoč potnikov pa so dobili v znesku 6 milijonov dinarjev carinskih dajatev. Samo minuli konec tedna je okoli 4 tisoč potnikov depiralo okoli 8,8 milijona dinarjev, velik del teh sredstev pa bi najverjetneje bil razvedroten v tujini, če ne bi carinske službe ukrepale tako, kot morajo, (dd)

Huda pomota na operacijski mizi

DUNAJ — O težavah, ki jih pri porazumevanju povzroča nepoznavanje jezika svojega bližnjega, je zamejski Slovenci vedeli marsikaj povedati, vendar pa se zagotovo ne bomo od nas zaenkrat še ni prišlo, da bi ga zaradi tega po nepotrebnem operirali na srcu. Take sreče pa prav gotovo ni imel 50-letni jugoslovanski delavec Milorad Jovanović, ki so ga v neki dunajski bolnišnici zamenjali z drugim pacientom, ga odpeljali v operacijsko dvorano in ga... operirali na srcu. Na mesto na stegenici. Ko so se kirurzi zmote zavedli, so ga brž ponovno spravili na operacijsko mizo in mu odvzeli napravo za uravnavanje delovanja srca. Ij so mu jo bili komaj vstavili. Nesrečno verjetno ne bo imel dosti razumevanja za pravilno bolniške uprave, ki je krivdo zvalila na »jezikovne probleme«.

Atentat v Rimu



Eksplodizija treh kilogramov dinamita je predinočnim razdejala blindirana sedeža levičarske radijske postaje «Ona rossa» v Rimu in hudo načela celotno strukturo štirinadstropnega poslopja, ni pa povzročila človeških žrtev (Telefoto AP)

Mali oglosi telefon (040) 79 46 72

PRODRAM hišo z zemljiščem v Bo-ljuncu. Telefon 040/228370.
KUHARICA, vdova, sama, brez obveznosti, srednjih let, še v službi, nujno išče sobo v Trstu ali bližnji okolici. Šla bi tudi k starejši ženski za družbo. Pismene ponudbe poslati na upravo Primorskega dnevnika, Ul. Montecchi št. 6, pod šifro «Družba».
SLOVENSKA družina išče hišno pomočnico za enkratredensko pomoč v gospodinjstvu. Telefonirati ob delavnikih od 13. do 14. ure na št. 040/626495.
ORIGINALNI BANFI — zeliščno tekočino proti izpadanju las dobiti na Opčinah pri Kozmetiki 90.
PRODRAM lancia fulvia berlina v o. d. d. stanju s pečmi prestavami — poson tudi na plin. Telefon 040/812.215.
IŠČEMO izkušeno/ega prodajalca/ko za trgovino radioaparatom in strojev za domačinstvo. Ponudbe na upravo Primorskega dnevnika, Ul. Montecchi št. 6, pod šifro «Trgovina».
15-LETNI fant nujno išče kakšno knjižloposilec. Telefonirati ob ur. niku trgovine na št. 040/54.390.
IŠČEMO vajen-a za mizarstvo v z. zniškim dovoljenjem. Ponudbe na upravo Primorskega dnevnika, Ul. Montecchi št. 6, pod šifro «Vajenec».
DOKTOR komercialist organizira tečaj o davčni amnistiji (condon fiscale). Telefon 040/763965.
IŠČEMO sposobnega mizarja, delavca ali obrtnika z vozniškim dovoljenjem za namestitev pohištva. Ponudbe na upravo Primorskega dnevnika, Ul. Montecchi št. 6, pod šifro «Sposoben mizar».
MONTARBO mixer-amplifikator 456S 200 W, pomožni amplifikator lo-norent 25 W in dva mikrofona s stojali prodamo po ugodni ceni. Telefon 040/942222.
DELAVERC trdiče FIAT prodaja fiat 131 CL doha osem mesecev, prevoženih 2700 km. Telefonirati v večernih urah na št. 040/229224.
NA OPČINAH v Repentabriski ulici prodam zazidljivo parcelo. Telefonirati od 18. do 20. ure na št. 040/211454.
PRODRAM mladica, nemškega ovčarja, čistokrvne pasme s pedigrjem po ugodni ceni. Telefon 040/208373.
ZA PRVI letnik trgovskega tehničnega zavoda kupim Algebro - prvi del. Slovensko slovnico in Slovenski knjižni jezik prvi in drugi del. Telefonirati po 15. uri na št. 040/200878.
PRODRAM ford transit v zelo dobrem stanju opremljen za štiri osebe. Telefonirati v popoldanskih urah na št. 040/751243.
IZREDNA PRIJLIKA: cirkularka za hobiste, mali kompresor 25 l, kombinirka za obdelavo lesa s 4 operacijami - Ul. Conti 9/1 Trst. Telefon 040/793071.

Presenetljiva podelitev Nobelove nagrade za mir



Letosnja Nobelova nagrada za mir je zbor švedskih akademikov presenetljivo podelil, širši javnosti praktično neznanima, švedski sociologinji Alvi Myrdal in bivšemu mehiškemu zunanjemu ministru Alfonso Garcii Roblesu. Prejela sta jo zaradi zaslug na področju boja proti oboroževanju (Telefoto AP)

PROCES MORO SE VRAČA V STARE KOLESNICE

Pričevanje brigadista Bonavita o nastanku in krizi terorizma

Prikazal je vzdušje, ki je vladalo v zaporih za časa ugrabitve Alda Mora

RIM — Z zasliševanjem skesanega brigadista Alfredo Bonavita se je proces Moro vrnil v stare kolesnice proučevanja vzrokov, ki so povzročili terorizem in analize razlogov, zakaj so razni teroristi zapustili logiko oboroženega boja.

Bonavita, ki pripada skupini tako imenovanih zgodovinskih ustanoviteljev rdečih brigad, je dokončno zapustil logiko oboroženega nastopa, ko so načrtovali pobeg iz zapora v Palmiju. Načrt je predvideval namreč, da bi onesposobili stražnike in karabinjerje, kar bi se bržkone sprevrglo v pravi pokol.

Skesan terorist je večeraj tudi podrobno prikazal vzdušje, ki je vladalo med zaprtimi rdečimi brigadisti med ugrabitvijo, jetništvom in umorom Alda Mora. Iarceno je izključil možnost, da bi bili priprti ustanovitelji rdečih brigad v stikih z ječarji bivšega predsednika KD.

Prav tako je zavrgel možnost, da bi zaprti voditelji odločali o nadaljnji strategiji rdečih brigad. Vse kar so v zaporu ugrabili Alda Mora sprejeli z vidnim zadovoljstvom, obenem pa so bili prepričani, da bi morebiten neuspeh za vedno zapečatili njihovo usodo.

Bonavita je večeraj tudi izrazil prepričanje, da bi osvoboditev enega od priprtih brigadistov potisnila ob zid vso brigadistično organizacijo, ki bi praktično izgubila iz rok motivacije za usmrteve Alda Mora.

Po njegovem mnenju bi taka odločitev italijanske vlade povzročila tudi razkol v samih vrstah rdečih brigad.

Povsem razumljivo se je Bonavita na široko zaustavil ob vprašanju zavračanja teroristične logike. Poudaril je, da bi bilo skesanec še več, če bi jim v zaporih jamčili večjo varnost. Prav tako Bonavita dosledno loči nekdane teroriste od sedanjih, ki so po njegovem izgubili prvotno »čistost«.

Se najbolj strupen pa je bil Bonavita do Negrija, Piperna in Scaloneja, ki jih je označil kot ideološke kamaleone, ki so se sproti prilagajali.

ZDA so pravi raj za bivše naciste

NEW YORK — Ameriško pravosodno ministrstvo se je po 37 letih odločilo izgnati iz države nekega škofa - romunskega porekla, ki je v zadnji vojni sodeloval z nacisti. Škof ima sicer za odhod iz ZDA 60 dni časa, vendar je veliko vprašanje, če mu bo v tem času resnično treba oditi iz države: izkušnje namreč kažejo, da temu ni tako, saj je televizijska mreža CBS nedavno prevzela reportažo o nacistih in vojni zločincih, ki kljub temu, da so bili že »zadnji izgnani, mirno živijo v tej »svobodni deželi«.

Utajevanje davkov - greh zoper pravico

RIM — Svojevrsno teorijo o davčnih utajah razvija v članku, ki bo objavljen v prihodnji številki revije «Prospective nel mondo», teolog Armando Guidetti: kdor ne plačuje davkov s tem, da ponareja davčne prijave, greši. Gre za greh proti pravici, katerega velikost je sorazmerna z dejansko plačilno sposobnostjo davkoplačevalca in z višino utajenega zneska. Ob tem za teologa ni nobenega dvoma, da mora grešnik svoje dejanje in njegov obseg priznati v spovednici, saj sicer ni odgovoren samo svoji vesti, temveč tudi bogu.

LONDON — Za doslej najvišjo cenno v zgodovini trgovine s preproga-mi, bajno vsoto več kot pol milijarde lir, je bila na neki londonski dražbi neznane »rečevje« prodana preproga »istihans« iz 17. stoletja.

V OBŠIRNEM ČLANKU NA TREH STRANEH FRANCOSKEGA ČASNIKA «SOIR»

Energetska kriza Jugoslavije v tujih očeh

(Dopisnik Dela za Primorski dnevnik)

BRUSELJ — «Nikoli doslej kverkore svede niso bile tolikanj iskane,» trdi v uvodu članka današnjega «Soira», ki pod velikim naslovom «Pomanjkanje bencina, črna borza, težka energetska kriza v Jugoslaviji» objavlja skoraj tri strani »analize« o zaskrbljujočem energetskem položaju v naši državi, katerega zunanji znak so vrste pred bencinskimi črpalkami, prekomerno skladiščenje plinskih jeklen ter redukcije elektrike v velikih mestih.

«Prejšnji teden je veliki beograjski dnevnik oznanil: »Mesto ne bo v temi«. Zal je večina prebivalcev še istega večera doživela dveurno redukcijo toka... in odlej so mestne četrti, po dolobnem vrstnem redu, daljša ali krajša obdobja brez elektrike. Od srede septembra imajo v Zagrebu osemurne redukcije trikrat tedensko. V Makedoniji izklapljuje to kolo do dvajset ur in ne morejo pokriti kar 42 odstotov potreb po elektriki... Za vso Jugoslavijo napovedujejo, da bo med oktobrom in marcem primanjkovalo deset do dvajset kilovotov, kar bi jih sicer po trebovali.» Ti podatki so uvod v dolgo razmišljanje o naših energetskih težavah, kar je avtorica M(artine) V(an) DR(oseghem) začela z ugotavljanjem, da se najbolj čuti pomanjkanje bencina, ki se kaže na čedalje bolj »spektakularnem načinu«. Omenja, da se kolone pred črpalkami podaljšujejo, včasih celo na kilometer ali dva. «Včasih zama, kajti kadar pridejo do cilja, se vozniki znajdejo pred praznimi črpalkami in raje kar tam pustijo vozila, da bi pri naslednji dobavi bencina bili prej na vrsti.» Pomanjkanje pli-

na za gospodinjstva ni pripeljalo le do racionalizacije prodaje in dolgih vrst, nekateri celo kopičijo pravačne vojne zaloge, ki pomenijo možnost požara, kajti gre za plin, bencin in kurilno olje.»

Po trditvah članka v «Soiru», najpomembnejšem belgijskem dnevniku, ki izhaja v francosčini, je ustvarjanje zalog glavna skrb Jugoslovancev. Potem ko so s poljo izgubili za vrtili kave in pralnih praškov, sedaj — kljub zalogam kurilnega olja in bencina — ni moč goje najti sveč. Tudi cerkvenih ne, kar gotovo ne priča o večjem prodoru religije, pač pa kaže nezaupanje v bodočo preskrbo...»

Zapis v «Soiru», ki je zasedel vplivno mesto na gospodarski strani, skupaj z nadaljevanjem jeklarskih zbirah med evropsko skupnostjo in Ameriko, nadalje piše o »poklicnih čakajočih«, ki »dobavljajo bencin po visokih cenah. Zima bo mrzla, sledi iz članka, in Jugoslovanci jo bodo preživeli kar doma, kajti tudi letalske družbe niso imune pred pomanjkanjem goriva, trdi «Soir», ugotavljač, da so »štiri letališča, med njimi tudi Beograd, brez kerosina« in da letalske družbe ne dobi več goriva za notranje čarterske polete. Najtežja posledica pomanjkanja energije pa je po trditvah časnika, ki odraža interese velikega kapitala, delno zapiranje tovarn, ki obratujejo s polovičnimi zmogljivostmi ali za pirajo vrata nekaj ur dnevno.

Članek se zaključuje z razmišljanjem, da Jugoslavija ne izkorišča ugodnega zemljepisnega položaja, da bi zmanjšala sedanje gospodarske težave. «Prav zahvaljujoč povečanemu tranzitnemu prometu proti Grčiji, je Jugoslavija dosegla pomembne sporazume z ev-

ropsko skupnostjo. Ravno zaradi tega, da bi lahko izkoristila prometno žilo do nove članice, je EGS junija 1981 sklenila dogovor o nakupu izdelkov, ki jih trenutno ne potrebuje, in sprejela delno financiranje obnove cest.» Tukaj navedbe v članku izpčujejo površno poznavanje gospodarskega sporazuma med našo državo in EGS, ki je bil sklenjen aprila 1980, julija istega leta pa je pričel veljati trgovinski protokol, ki je — do raztapke sporazuma — omogočil ugodnejši dostop našega industrijskega blaga na skupni trg. Predčasno je pričel veljati tudi finančni protokol, po katerem bomo v petih letih lahko izkoristili 200 milijonov obračunskih enot (približno toliko dolarjev) posojila «Evropske investicijske banke». Za »prispevek« evropske skupnosti renoviranju cest, je v popolnem neskladju s potrebami, ki jih nalaga povečani tranzitni promet čez našo ozemlje, potem ko se je v skupni trg vključila Grčija, res pa je, da posojila nismo znali pravočasno izkoristiti.

Po trditvah «Soira» je Jugoslavija dobila ugodnejši dostop do zahodnonemškega trga, a »prav tukaj tiči zajec«. «Razpeta med trgovinsko filozofijo vzhodnega bloka in zahoda, med navezanostjo na sovjetski blok in svoj novi položaj v Zahodni Evropi, je Jugoslavija — bolj kot kdajkoli doslej — utrpela škodo zaradi svoje hibridne situacije. In s tem, ko je dobila dostop na zahodni trg, uvaža inflacijo in ekonomsko krizo, proti kateri nima dovolj moči,» zaključuje današnji «Soir» osežni članek o energetski krizi v naši državi.

BOŽO MAŠANOVIC